

Průzkum zaměstnanosti v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2016

Ústí nad Labem, duben 2017

Katedra regionálního rozvoje a veřejné správy, Fakulta sociálně ekonomická
Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

1. Úvod

V průběhu prvního čtvrtletí roku 2017 realizoval Úřad práce České republiky - krajská pobočka v Brně ve spolupráci s odborem regionálního rozvoje Krajského úřadu Jihomoravského kraje dotazníkové šetření týkající se průzkumu zaměstnanosti v Jihomoravském kraji ke dni 31. 12. 2016. Dotazníkové šetření (dále také Průzkum) v tomto rozsahu bylo provedeno již popatnácté (poprvé v polovině roku 2003, poté ke konci let 2003 až 2015). Ve srovnání s předchozím šetřením se dotazník zasílaný firmám v regionu nezměnil. Změnily se však požadavky zadavatele na obsah předkládané závěrečné zprávy, takže kromě následujících „tradičních“ hlavních cílů byly specifikovány i *nové*:

Hlavním cílem při zpracování výsledné zprávy bylo:

- Podrobně analyzovat vývoj zaměstnanosti a nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji v posledních pěti letech a porovnat ho s vývojem v celé ČR.
- Prostřednictvím dat získaných průzkumem zaměstnanosti charakterizovat strukturu zaměstnanosti v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2016 dle sektorů a odvětví ekonomiky, druhu vlastnictví a velikostních kategorií. Dále charakterizovat předchozí vývoj v roce 2016 a očekávaný vývoj zaměstnanosti v Jihomoravském kraji do konce roku 2017 včetně záměru zaměstnavatelů v přijímání a uvolňování zaměstnanců v jednotlivých profesích. Opět byl analyzován také zájem o čerstvé absolventy škol
- *Prognózovat vývoj zaměstnanosti v zemědělství, potravinářském, strojírenském, elektrotechnickém průmyslu a průmyslu hutnickém a kovo zpracujícím pro období 2017-2021 s využitím výsledků předchozích průzkumů.*
- *Prognózovat požadavky zaměstnavatelů v Jihomoravském kraji na absolventy škol pro období 2017-2021 s využitím výsledků předchozích průzkumů.*
- Analyzovat strukturu zaměstnavatelů spolupracujících se středními školami podle oborů a oblasti spolupráce.
- *Charakterizovat školy, které nejčastěji spolupracují se zaměstnavateli účastnicími se Průzkumu.*
- *Vytvořit časovou řadu z databází vzešlých z předchozích průzkumů od roku 2007.*

2. Situace na trhu práce v Jihomoravském kraji v roce 2016

V zemědělství, lesnictví a rybolovu pracovalo v roce 2016 v Jihomoravském kraji 2,8 %, v průmyslu a stavebnictví 37,4 % a ve službách 59,7 %. Oproti roku 2012 nedošlo k žádným podstatným změnám ve významu jednotlivých odvětví ani sektorů.

Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele z hlediska počtu pracovníků patří v Jihomoravském kraji především organizace z odvětví zdravotní a sociální péče, vzdělávání, veřejné správy a obrany i subjekty z odvětví dopravy a skladování. Často se jedná o organizace působící pouze na území města Brna, resp. naprostá většina jejich zaměstnanců vykonává svou práci na území krajského města. Mezi subjekty, z nichž zaměstnává na území Jihomoravského kraje každý alespoň tisíc osob a pravidelně se účastní průzkumů zaměstnanosti, se nacházejí jen tři průmyslové firmy, které svojí výrobní činností spadají do elektrotechnického průmyslu.

Tab. 1: Subjekty, které k 31. 12. 2016 zaměstnávaly v Jihomoravském kraji více než tisíc osob

Název organizace, sídlo	Odvětví
Fakultní nemocnice Brno	zdravotní a soc. péče
Masarykova univerzita, Brno	vzdělávání
IBM Global Services Delivery Center Czech Republic, s.r.o.	informační a komunikační činnosti
Krajské ředitelství policie JmK	veřejná správa a obrana
Vysoké učení technické v Brně	vzdělávání
Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně	zdravotní a sociální péče
Honeywell, spol. s r. o.	profesní, vědecké a technické činnosti
Dopravní podnik města Brna, a.s.	doprava a skladování
Tyco Electronics Czech s.r.o., Kuřim	elektrotechnický průmysl
ABB, s.r.o., Brno	elektrotechnický průmysl

Pramen: Průzkum zaměstnanosti v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2016, Jihomoravský kraj, 2017;

Mezi významné zaměstnavatele, kteří se však průzkumů zaměstnanosti většinou neúčastní, patří výrobce výherních hracích přístrojů a zábavní techniky European Data Project s.r.o. s provozovnou v Komořanech a v Rousínově (okres Vyškov), dále statutární město Brno a společnost Student Agency k.s.

Situace na trhu práce se v Jihomoravském kraji v roce 2016 meziročně opět zlepšila. Podíl nezaměstnaných osob klesl oproti roku 2015 o 0,9 procentního bodu na 6,1 %. Stejně tak se o 7 tis. osob snížil i počet uchazečů o práci na 49 032 osob. Naopak počet volných pracovních míst se zvýšil o více než 3 tis. na 11,2 tis. V průběhu roku 2016 se nezaměstnanost projevovala svým klasickým sezónním průběhem. Od ledna do června klesala a po mírném zvýšení v červenci a srpnu daném tradičním příchodem absolventů do evidence úřadů práce následoval pokles až do listopadu. V prosinci se PNO opět mírně zvýšil, a to na hodnotu 6,1 %. Podobně příznivě se vyvíjely i další ukazatele trhu práce.

Hlavní skupinu uchazečů o zaměstnání tvořily osoby ve věku 50 až 59 let (24,7 %). Také v roce 2016 se potvrdilo, že se zvyšujícím se stupněm dosaženého vzdělání klesá nezaměstnanost, neboť vysokoškoláci tvořili pouze 8,4 % a vyučení 41,4 % všech nezaměstnaných. Průměrná délka evidence vzrostla již sedmý rok po sobě vzrostla, tentokrát z 680 na 695 dnů. Na základě klasifikace zaměstnání CZ-ISCO tvořili největší část registrovaných nezaměstnaných pomocníci a nekvalifikovaní pracovníci, pracovníci ve službách a prodeji a řemeslníci a opraváři.

Příznivý vývoj byl zaznamenán u vybraných skupin uchazečů o zaměstnání, které jsou označovány za rizikové skupiny na trhu práce. Při srovnání s koncem roku 2015 se totiž snížil

počet i podíl uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením (o 1,2 procentního bodu) i absolventů škol a mladistvých (o 0,8 p.b).

V rámci interpretace mezikrajového srovnání lze říci, že Jihomoravský kraj překračuje ve všech ukazatelích celorepublikový průměr a ve srovnání s ostatními kraji je třetí nejhorší. V roce 2014 to bylo ještě za Olomouckým krajem a o rok dříve i za Karlovarským krajem. Zlepšující se situace na trhu práce v ČR tedy vede k postupnému zhoršování postavení Jihomoravského kraje mezi ostatními kraji ČR.

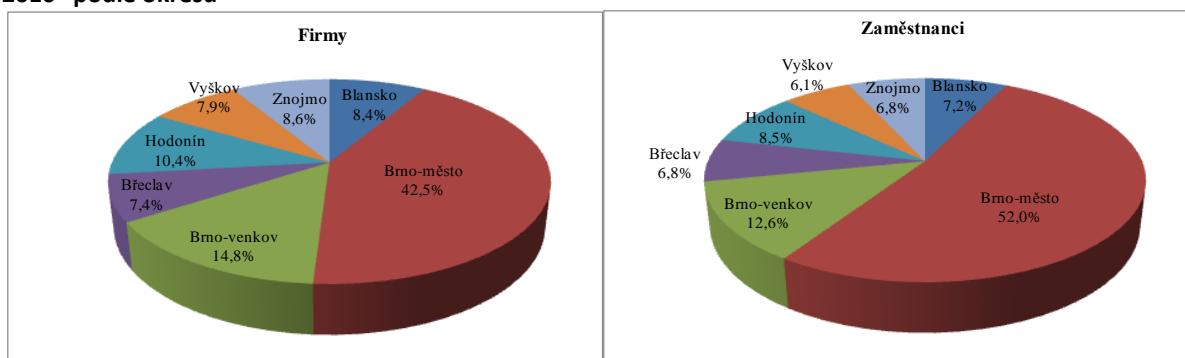
Při souhrnné vyhodnocení vybraných ukazatelů nezaměstnanosti za jednotlivé SO ORP v Jihomoravském kraji lze definovat tři skupiny SO ORP:

1. Správní obvody s problematickou situací na trhu práce - Kyjov, Hodonín, Moravský Krumlov a Veselí nad Moravou.
2. Správní obvody s příznivými ukazateli trhu práce – Šlapanice, Kuřim, Slavkov u Brna a Pohořelice.
3. Správní obvody s průměrnými charakteristikami trhu práce - ostatní SO ORP včetně Brna.

3. Výsledky dotazníkového šetření

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 2 593 subjektů, které zaměstnávaly k 31. 12. 2016 celkem 219 822 osob. Pokud firma působila ve více okresech Jihomoravského kraje, byla započítána vícekrát.

Obr. 1: Podíl firem a zaměstnanců účastnících se „Průzkumu zaměstnanosti v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2016“ podle okresů

Pramen: Průzkum zaměstnanosti v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2016, Jihomoravský kraj, Brno, 2017

Výrazné rozdíly mezi okresy Jihomoravského kraje existovaly především v sekundárním sektoru ekonomiky: zatímco v Brně je soustředěna v průmyslu a stavebnictví jen necelá čtvrtina z celkového počtu zaměstnanců a v okrese Znojmo tvoří tento sektor zhruba dvě pětiny celkové zaměstnanosti, v ostatních okresech bylo zastoupení sekundéru nadpoloviční. Terciární sektor naopak jasně dominuje ve městě Brně (76,6 %).

Tab. 2: Zaměstnanost v hlavních sektorech ekonomiky dle „Průzkumu zaměstnanosti v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2016“ podle okresů

Území	Počet pracovníků dle základních sektorů ekonomiky					
	I. sektor		II. sektor		III. sektor	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Blansko	693	4,4	8 677	55,0	6 420	40,7
Brno-město	242	0,2	26 492	23,2	87 671	76,6
Brno-venkov	740	2,7	16 222	58,7	10 663	38,6
Břeclav	623	4,2	7 610	51,1	6 664	44,7
Hodonín	985	5,3	9 668	51,6	8 101	43,2
Vyškov	635	4,7	7 669	57,1	5 122	38,1
Znojmo	1 111	7,4	5 817	39,0	7 997	53,6
Jihomoravský kraj	5 029	2,3	82 155	37,4	132 638	60,3

Pramen: Průzkum zaměstnanosti v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2016, Jihomoravský kraj, Brno, 2017

Tab. 3: Reprezentativnost průzkumu z hlediska sektorové a odvětvové struktury zaměstnanosti v Jihomoravském kraji

Sektory a odvětví	Počet pracovníků (v tis. osob)		Dotazníkové šetření / celkem (%)
	celkem	dotazníkové šetření	
I. sektor	17,8	5,0	28,2
II. sektor	215,5	82,2	38,1
průmysl	160,9	72,7	45,2
<i>těžba a dobývání</i>	1,5	0,8	55,4
<i>zpracovatelský</i>	150,6	68,3	45,3
<i>výroba a rozvod energií</i>	4,9	0,5	9,9
<i>zásobování vodou, odpady</i>	3,9	3,1	80,1
stavebnictví	54,6	9,4	17,3
III. sektor	346,7	132,6	38,3
velkoobchod a maloobchod	66,2	17,0	25,7
doprava a skladování	32,6	13,4	41,2
ubytování, stravování a pohostinství	15,4	2,2	14,1
informační a komunikační činnosti	24,6	9,6	38,9
peněžnictví a pojišťovnictví	15,5	4,5	29,2
činnosti v oblasti nemovitostí	3,5	0,8	24,4
profesní, vědecké a technické činnosti	34,7	7,2	20,9
administrativní a podpůrné činnosti	13,0	2,5	19,6
veřejná správa a obrana	33,3	17,4	52,2
vzdělávání	45,2	28,8	63,9
zdravotní a sociální péče	43,2	23,2	53,8
kulturní, zábavní a rekreační činnosti	12,0	4,0	33,4
ostatní činnosti	7,6	1,8	23,4
celkem	580,0	219,8	37,9

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost v ČR podle výsledků výběrového šetření pracovních sil ve IV. čtvrtletí 2016, ČSÚ 2017; Průzkum zaměstnanosti v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2016, Jihomoravský kraj, Brno, 2017; vlastní výpočty

V analyzovaných subjektech na konci roku 2016 pracovalo více mužů než žen (52,7 % vs. 47,3 %). V priméru a sekundéru dominovali muži (tvořili zhruba dvě třetiny), naopak v terciéru zase ženy (podíl 56 %). Největší byl podíl žen tradičně v odvětví zdravotní a sociální péče a v peněžnictví a pojišťovnictví, naopak nejvíce mužů ve stavebnictví a ze zpracovatelského průmyslu v odvětví hutnictví a kovo zpracující průmysl a průmysl skla a stavebních hmot.

Ve firmách, které se zúčastnily dotazníkového šetření, má nejvíce zaměstnanců střední vzdělání s maturitou (37,1 %). Střední vzdělání bez maturity mělo 29,8 %, vysokoškolské vzdělání 28,2 % a ukončené či neukončené základní vzdělání 5,0 %. Největší podíl vysokoškoláků vykázal sektor služeb (38,0 %), z toho hlavně odvětví profesních, vědeckých a technických činností (65,2 %) a v odvětví vzdělávání (65,9 %). Naopak více než 60 % pracovníků se středním vzděláním bez maturity vázal dřevozpracující průmysl.

Přes 80 % šetřených firem zaměstnávalo osoby starší 55 let (2 133 subjektů). Celkem se jednalo o 37,9 tis. seniorů, přičemž vysoký podíl vykázal především primér (28,9 % všech zaměstnaných tvořili osoby starší 55 let) a dále odvětví výroba a rozvod energií, zásobování vodou a zpracování odpadů, z odvětví služeb pak činnosti v oblasti nemovitostí (28,4 %) a administrativní a podpůrné činnosti.

Nejčastějšími profesemi mezi zaměstnanci zúčastněných firem byly ty spadající do 2. a 3. třídy ISCO zhruba stejným podílem (specialisté – 19,8 %, techničtí a odborní pracovníci – 19,7 %) a do 8. třídy (obsluha strojů a zařízení - 18,4 %).

Nejvíce zaměstnanců podchycených dotazníkovým šetřením pracovalo v českých soukromých společnostech (30,2 %), následovaly je zahraniční (25,6 %) a státní (20,4 %) subjekty. Muži byli mnohem častěji zaměstnáni v českých soukromých firmách, zatímco ženy více inklinovaly ke krajským a komunálním subjektům. Státní a komunální organizace pak vykázaly největší počty zaměstnanců se středním vzděláním s maturitou či s vysokoškolským vzděláním.

V rámci velikostních kategorií pracovala na konci roku 2016 pětina všech zaměstnanců v podnicích o velikosti 200-499 zaměstnanců. Zásadní odchylky se dle velikostních kategorií firem neprojevovaly ani v členění podle pohlaví ani podle nejvyššího dosaženého vzdělání zaměstnanců. Snad pouze v případě subjektů s 1 000 a více pracovníky (do této kategorie totiž náleží několik vysokých škol, nemocničních zařízení a orgánů státní správy a samosprávy) mělo více než 80 % zaměstnanců vzdělání minimálně s maturitou.

Dotazníkové šetření zachytilo ve sledovaných firmách celkem 9,6 tis. cizinců (tj. 4,4 % všech pracovníků), přitom 5,2 tis. osob připadalo na Slováky, 2,1 tis. osob na zbývající občany Evropské unie a 2,4 tis. osob na příslušníky ostatních států. Nejvíce cizinců pracovalo na konci roku 2016 ve službách, konkrétně v informačních a komunikačních činnostech a ve vzdělávání. Relativně vysokých hodnot dosáhl také elektrotechnický a strojírenský průmysl. V případě členění podle druhu vlastnictví ekonomických subjektů připadá nejvíce cizinců jednoznačně na zahraniční společnosti a dle velikostní kategorie na podniky nad 1000 zaměstnanců.

Zkrácených pracovních úvazků využívalo 1 720 firem, při přepočtu na zaměstnance se jednalo o 19,5 tis. osob (tj. 8,9 %). Zkrácené pracovní úvazky se výrazně týkají. Čtvrtina všech zaměstnanců pracovala na zkrácený pracovní úvazek v odvětví vzdělávání, vysokých hodnot dosahovaly také administrativní a podpůrné činnosti (přes pětinu). Zkrácených úvazků nejčastěji využívala občanská sdružení a další subjekty ve vlastnictví sdružení, církví a politických stran a také družstva; dle velikosti pak největší organizace.

Tab. 4: Struktura zaměstnanosti v roce 2015 a 2016 v ekonomických subjektech účastnících se „Průzkumu zaměstnanosti v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2016“ dle sektorů a odvětví ekonomiky

Sektory a odvětví	Počet firem	2015		2016		Rozdíl
		abs.	%	abs.	%	
I. sektor	121	5 074	2,3	5 029	2,3	-45
II. sektor	850	81 978	37,6	82 155	37,4	177
průmysl	670	72 351	33,2	72 732	33,1	381
těžební	8	987	0,5	814	0,4	-173
potravinářský	67	5 610	2,6	5 507	2,5	-103
textilní, oděvní a kožedělný	39	4 503	2,1	4 562	2,1	59
dřevozpracující	16	857	0,4	838	0,4	-19
papírenský a polygrafický	29	2 371	1,1	2 414	1,1	43
chemický	63	7 304	3,4	7 490	3,4	186
sklářský a stavebních hmot	42	4 488	2,1	4 542	2,1	54
hutnický a kovozařský	143	11 964	5,5	12 102	5,5	138
strojírenský	89	13 716	6,3	13 516	6,1	-200
elektrotechnický	59	12 981	6,0	13 375	6,1	394
ostatní zpracovatelský	49	2 765	1,3	2 830	1,3	65
opravy a instalace strojů a zařízení	17	1 165	0,5	1 130	0,5	-35
výroba a rozvod energií	4	506	0,2	483	0,2	-23
zásobování vodou, odpady	45	3 134	1,4	3 129	1,4	-5
stavebnictví	180	9 627	4,4	9 423	4,3	-204
III. sektor	1 622	130 705	60,0	132 638	60,3	1 933
velkoobchod a maloobchod	377	16 945	7,8	17 026	7,7	81
doprava a skladování	109	13 380	6,1	13 442	6,1	62
ubytování, stravování a pohostinství	87	2 355	1,1	2 182	1,0	-173
informační a komunikační činnosti	66	8 915	4,1	9 577	4,4	662
peněžnictví a pojišťovnictví	42	4 530	2,1	4 517	2,1	-13
činnosti v oblasti nemovitostí	32	973	0,4	845	0,4	-128
profesní, vědecké a technické činnosti	124	6 627	3,0	7 235	3,3	608
administrativní a podpůrné činnosti	76	2 596	1,2	2 542	1,2	-54
veřejná správa a obrana	128	17 162	7,9	17 384	7,9	222
vzdělávání	376	28 614	13,1	28 849	13,1	235
zdravotní a sociální péče	123	22 870	10,5	23 230	10,6	360
kulturní, zábavní a rekreační činnosti	63	3 975	1,8	4 021	1,8	46
ostatní činnosti	19	1 763	0,8	1 788	0,8	25
celkem	2 593	217 757	100,0	219 822	100,0	2 065

Pramen: Průzkum zaměstnanosti v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2016, Jihomoravský kraj, Brno, 2017

Oproti roku 2015 zaměstnávaly analyzované společnosti o 2 065 osob více. Za nárůstem stála především některá odvětví průmyslu (elektrotechnický), ale hlavně služby (nejvíce informační a komunikační činnosti, profesní, vědecké a technické činnosti a zdravotní a sociální péče). V případě druhu vlastnictví se nárůst odehrál u zahraničních subjektů a dle velikosti hlavně ve firmách s více než 1000 zaměstnanci. V průběhu roku 2016 zaznamenalo 24 společností zvýšení počtu pracovníků o více než 50 osob (10 z nich působí v Brně), naopak 21 subjektů nahlásilo pokles počtu pracovníků o více než 50 osob (13 z nich provádí svou činnost na území města Brna).

Na konci roku 2016 deklarovalo 356 subjektů (tj. 13,7 %) zájem přijímat absolventy. Nejčastěji se jednalo o podniky ze strojírenského průmyslu (37,1 % všech firem by absolventy přijala), ale absolutně největší počet absolventů jsou ochotny přijmout firmy ze sektoru služeb (informační a komunikační činnosti). Z hlediska druhu vlastnictví lze zařadit nejvíce firem s kladným postojem k absolventům mezi zahraniční a mezinárodní subjekty a dle velikosti mezi velké firmy nad 200 zaměstnanců. Požadováni jsou především specialisté v oblasti informačních a komunikačních technologií, vyučení kovodělníci a strojírenští dělníci a pak také techničtí odborní pracovníci v oblasti vědy a techniky se středním vzděláním s maturitou.

Celkem 382 firem uvedlo, že spolupracuje s některou střední školou. Šlo především o strojírenské firmy a organizace z odvětví zdravotní a sociální péče, dále o velké firmy a společnosti v komunálním vlastnictví. Spolupráci s veřejnými výzkumnými institucemi včetně vysokých škol vykazalo pouze 170 subjektů (6,6 %). Absolutní většina podniků (144) spolupracovala s některou institucí lokalizovanou v Brně. Jednalo se především o vysoké školy, z toho nejčastěji spolupracovali zaměstnavatelé s Vysokým učením technickým v Brně (100 subjektů), Masarykovou univerzitou (43) a Mendelovou univerzitou v Brně (19). Z ostatních institucí lze uvést Akademii věd ČR.

Pracovníky ve výzkumu a vývoji vykazalo pouze 230 subjektů, tzn. 8,9 % všech účastníků průzkumu. Celkem dané subjekty zaměstnávaly ve výzkumu a vývoji téměř 10 tis. osob, z toho 8,8 tis. vysokoškoláků (88,6 %). Výzkum a vývoj je aplikován především ve velkých organizacích, což je logické vzhledem k jejich odvětvové činnosti (vysoké školy, fakultní nemocnice). Z hlediska vlastnictví dominují státní organizace a firmy v zahraničním vlastnictví. Největší počet pracovníků ve výzkumu a vývoji pracovalo ve společnostech z odvětví vzdělávání a profesní, vědecké a technické činnosti.

Z celkového počtu 2 593 subjektů, které se zúčastnily dotazníkového šetření, jich 906 uvedlo, že bude počet svých zaměstnanců do konce roku 2017 zvyšovat, 219 snižovat a zbylých 1 468 organizací uvedlo, že počet svých zaměstnanců měnit nemíní. Z podrobnější analýzy očekávaných změn stavu pracovníků vyplynulo, že 639 firem během roku 2017 pravděpodobně zvýší stav svých pracovníků minimálně (1–5 pracovníků), ve 122 firmách se předpokládá nárůst o 6–10 pracovníků, v 81 firmách o 11–20 pracovníků, ve 46 firmách o 21–50 pracovníků a v 18 případech o více než 50 pracovníků, z toho v 6 o více než 100 osob. Na druhé straně 178 firem počítalo pouze s minimálním poklesem o 1–5 pracovníků, 22 firem s redukcí o 6–10 pracovníků, 13 firem se snížením o 11–20 pracovníků a pouze 6 firem počítá se snížením počtu pracovníků o více než 20 (z toho žádná s poklesem větším než 50 pracovníků). Celkem by tedy počet zaměstnaných v šetřených společnostech měl na konci

roku 2017 činit téměř 226 tis. tedy o 6,2 tis. více (tj. o 2,8 %) oproti konci roku 2016. Tato očekávání jsou ještě optimističtější než pro rok 2016, kdy se předpokládal nárůst o 5,2 tis. pracovníků, tedy o 2,5 %. Bylo zjištěno, že do konce I. pololetí roku 2017 hodlají firmy přijmout většinu z avizovaných (4,5 tis.).

Tab. 5: Očekávaný pohyb pracovníků v roce 2017 v ekonomických subjektech účastnících se „Průzkumu zaměstnanosti v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2016“ dle sektorů a odvětví ekonomiky

Sektory a odvětví	Počet firem	Počet pracovníků		Rozdíl	
		2016	2017	abs.	%
I. sektor	121	5 029	5 045	16	0,3
II. sektor	850	82 155	85 431	3 276	4,0
průmysl	670	72 732	75 900	3 168	4,4
stavebnictví	180	9 423	9 531	108	1,1
III. sektor	1 622	132 638	135 548	2 910	2,2
velkoobchod a maloobchod	377	17 026	17 352	326	1,9
doprava a skladování	109	13 442	13 576	134	1,0
ubytování, stravov. a pohostinství	87	2 182	2 228	46	2,1
informační a komunikační činnosti	66	9 577	10 481	904	9,4
peněžnictví a pojišťovnictví	42	4 517	4 576	59	1,3
činnosti v oblasti nemovitostí	32	845	894	49	5,8
prof., vědecké a technické činnosti	124	7 235	7 451	216	3,0
administrativní a podpůrné činnosti	76	2 542	2 756	214	8,4
veřejná správa a obrana	128	17 384	17 549	165	0,9
vzdělávání	376	28 849	28 957	108	0,4
zdravotní a sociální péče	123	23 230	23 586	356	1,5
kulturní, zábavní a rekr. činnosti	63	4 021	4 073	52	1,3
ostatní činnosti	19	1 788	2 069	281	15,7
celkem	2 593	219 822	226 024	6 202	2,8

Pramen: Průzkum zaměstnanosti v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2016, Jihomoravský kraj, Brno, 2017

Počet agenturních zaměstnanců se v šetřených firmách pohyboval v průběhu roku 2016 okolo 4,7 tis. osob a v roce 2017 očekávají zaměstnavatelé další mírný nárůst jejich počtu. Zhruba 80 % agenturních zaměstnanců připadají na druhý sektor národního hospodářství (přes 30 % elektrotechnický průmysl), zbývající pětina pak na služby (zejména na odvětví informačních a komunikačních činností). Na konci roku 2016 se v Jihomoravském kraji nacházelo 9 společností, z nichž každá zaměstnávala více než 100 agenturních pracovníků.

Jak bylo uvedeno v úvodu zprávy, nad rámec dosud běžných činností byla v rámci zakázky vytvořena časová řada vývoje počtu zaměstnanců v jednotlivých subjektech, které se alespoň jednou zúčastnily průzkumu, a to od roku 2008 (tedy poprvé k 31. 12. 2007). Celkem šlo tedy o desetiletou časovou řadu. Alespoň jednou se průzkumu zúčastnilo celkem 5,7 tis. subjektů. Počet účastníků se postupně snižoval – za rok 2007 zaslalo dotazník více než 3 tis. firem, za rok 2016 pak necelých 2,6 tis. subjektů. Každého z deseti šetření se zúčastnilo 771 společností (tedy zhruba čtvrtina z průměrného počtu šetřených společností), které na konci roku 2016 zaměstnávaly zhruba 90 tis. osob (tedy dvě pětiny z průměrného počtu zaměstnaných podchycených dotazníkovým šetřením).

4. Prognózy vybraných charakteristik zaměstnanosti

V rámci zprávy z průzkumu zaměstnanosti k 31. 12. 2016 byly dle požadavků zadavatele vytvořeny prognózy vývoje zaměstnanosti do roku 2021, a to dvojího typu. Jednak šlo o prognózu vývoje zaměstnanosti ve vybraných odvětvích zpracovatelského průmyslu a zemědělství a také o odhad budoucích potřeb zaměstnavatelů na absolventy škol dle profesí. Hlavní použitou metodou byla regresní analýza založená na výsledcích předchozích průzkumů zaměstnanosti v kraji v letech 2007-2016 (v případě prognózy požadavků na absolventy škol mimo roky 2008 a 2009, kdy otázka na absolventy nebyla v dotazníku zařazena).

Z analýzy vyplynulo, že zaměstnanost v Jihomoravském kraji by měla růst především v elektrotechnickém a strojírenském průmyslu. Potravinářství a hutnický a kovozpracující průmysl vykazují stabilní počet pracujících a zaměstnanost v zemědělství bude pravděpodobně nadále klesat, avšak již nikoliv tak intenzivně jako v předchozích letech. Výsledky prognózy se příliš neliší od projekcí Národního vzdělávacího ústavu týkajících se celorepublikového vývoje.

Vývoj budoucích požadavků zaměstnavatelů na absolventy vyplývá jednoznačně příznivě pro vysokoškoláky se zaměřením na informační a komunikační technologie a elektrotechniku, zatímco zájem o strojírenské inženýry bude pravděpodobně spíše klesat. Také v případě středoškoláků s maturitou by větší zájem měl být dle současných trendů o elektrotechniky více než o strojírenské techniky, i když i ti by neměli mít s uplatněním se na trhu práce problémy ani do budoucna. Dlouhodobý vysoký zájem ze strany zaměstnavatelů je zřejmý u absolventů vyučených ve strojírenských a kovozpracujících oborech a dá se očekávat, že bude přetrvávat i v budoucnu. Naopak poptávka po stavebních dělnících a elektroprofesích dlouhodobě stagnuje a neočekává se výrazná změna na trhu práce v Jihomoravském kraji. Lze však konstatovat, že s příchodem nových investorů případně s odchodem stávajících významných zaměstnavatelů se může situace zcela změnit.